

Kalkulus 2, 4. hét

Banach-féle fixponttétel, folytonosság topologikus jellemzése és halmazok távolsága

I^{Gy}. Legyen $M = [\sqrt{3}, \infty[$ és tekintsük a $T : M \rightarrow \mathbb{R}$, $T(x) = \frac{1}{2} \left(x + \frac{3}{x} \right)$ leképezést.

1. Mutassuk meg, hogy $\text{Ran } T \subseteq M$.
2. Mutassuk meg, hogy T kontrakció.
3. Legyen $x_0 \in M$ és tekintsük az $x_{n+1} = T(x_n)$ rekurzióval meghatározott sorozatot. Mi lesz az $(x_n)_{n \in \mathbb{N}}$ sorozat hatáértéke?

II^A. Legyen $M = [1, \infty[$ és $f : M \rightarrow M$, $f(x) = \sqrt{x^2 + 1}$.

1. Mutassuk meg, hogy minden $x_1, x_2 \in M$ esetén létezik olyan $0 < K < 1$, hogy

$$|f(x_1) - f(x_2)| < K |x_1 - x_2|.$$

2. Igazoljuk, hogy az M halmaz teljes.
3. Nem mond-e ellent a Banach-féle fixpont tételnek, hogy nem létezik olyan $x \in M$, melyre $f(x) = x$ teljesül?

III^A. Legyen $a \in \mathbb{R} \cup \{-\infty\}$, $b \in \mathbb{R} \cup \{\infty\}$, $a < b$. Igazoljuk, hogy ha $f : [a, b] \rightarrow \mathbb{R}$ olyan függvény, mely folytonos és differenciálható az $]a, b[$ halmazon, valamint létezik olyan $K \in [0, 1[$, hogy minden $x \in]a, b[$ esetén $|f'(x)| \leq K$, akkor f kontrakció.

IV^{Gy}. Kontrakció-e az $f : [1, \infty[\rightarrow [1, \infty[$, $f(x) = \frac{x}{2} + \frac{1}{2x}$ függvény?

V^A. A folytonosság topologikus jellemzésének segítségével igazoljuk, hogy az

1. $\{(x, y) \in \mathbb{R}^2 \mid x^2 - 2 < y, 0 < x, y < x\}$ halmaz nyílt;
2. $\{(x, y, z) \in \mathbb{R}^3 \mid x^2 + y^2 \leq z, 0 \leq x, 0 \leq y, z \leq 2 - x^2 - y^2\}$ halmaz zárt.

VI^A. Ajunk példát az $\mathbb{R}^2$ síkon olyan diszjunkt halmazokra

1. melyek zártak és pontosan 3 pontpár létezik, melyek távolsága megegyezik a halmazok távolságával és a pontpár egyik tagja az egyik, a másik tagja a másik halmazban van;
2. melyek zártak és végtelen sok pontpár létezik, melyek távolsága megegyezik a halmazok távolságával és a pontpár egyik tagja az egyik, a másik tagja a másik halmazban van;
3. melyek konvexek, zártak és távolságuk 0.

Operátornorma

I. Tekintsük az $A = \begin{pmatrix} 3 & 2 \\ 2 & 6 \end{pmatrix}$ mátrixot, mint $A : (\mathbb{R}^2, \|\cdot\|_i) \rightarrow (\mathbb{R}^2, \|\cdot\|_j)$ normált terek közötti lineáris leképezést, ahol $i, j \in \{1, 2, \infty\}$. Jelölje az A operátornormáját $\|A\|_{ij}$ ezekben az esetekben.

1^A Határozzuk meg az $i = j$ esetekben az A leképezés normáját.

2^{Gy} Mutassuk meg, hogy az $\|A\|_{12} = \sqrt{40}$ és $\|A\|_{1\infty} = 6$.

3^{Gy} Mutassuk meg, hogy az $\|A\|_{\infty 1} = 13$ és $\|A\|_{\infty 2} = \sqrt{89}$.

4^H Mutassuk meg, hogy az $\|A\|_{21} = \sqrt{89}$ és $\|A\|_{2\infty} = 2\sqrt{10}$.